

Probleme ale homeopatiei contemporane

Dr. Gheorghe Jurj, MD, D.Sc. (M.A)

Conferința asupra Medicinilor
Complementare, Timișoara, 2005

Domenii de probleme

În exterior

pacienții

relațiile cu lumea medicală

relațiile cu lumea științifică

relațiile economice

Tipuri de probleme

În interior

probleme teoretice

școli și sisteme

învățământul

problema provingurilor

problema potențelor

Interesul față de homeopatie*

Interesul față de homeopatie este în continuă creștere

Interesul pacienților

Interesul medicilor

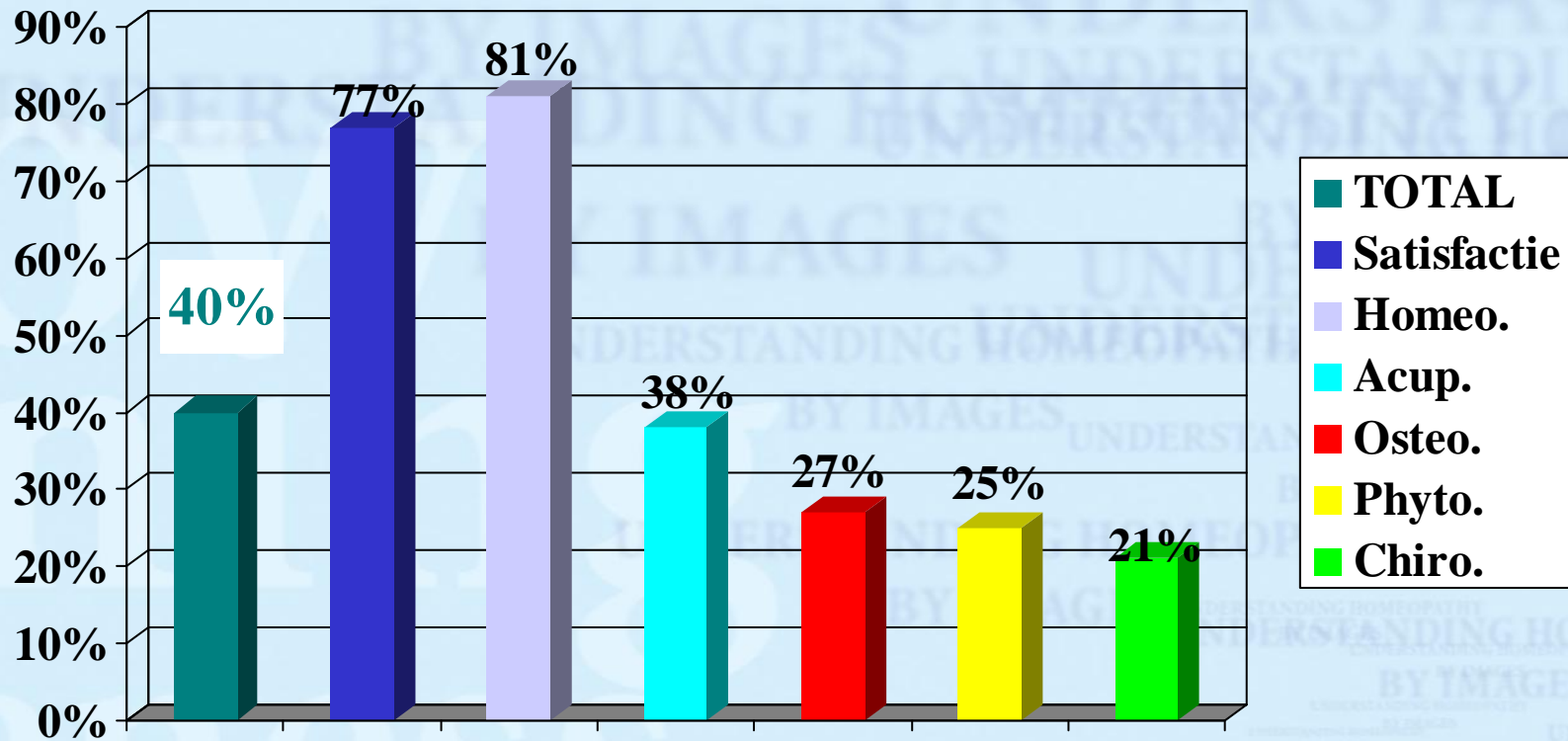
Interesul lumii științifice

Interesul economic

1. Michel Van Wassenhoven - The Pharmacist & Homeopathy, K.U.L, Leuven, 2003

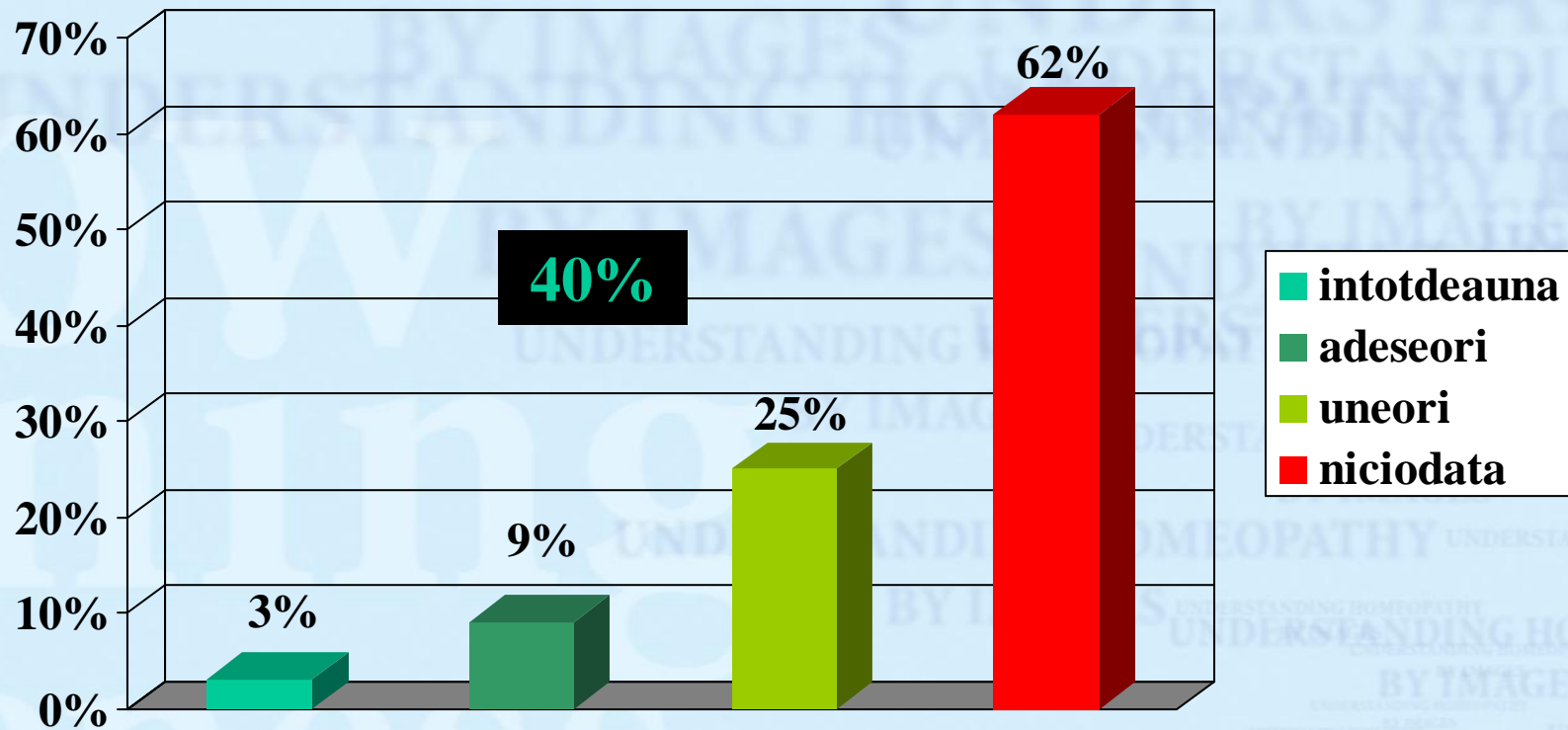
Practicile medicale neconvenționale

SEPTEMBRIE 2001 -OMS

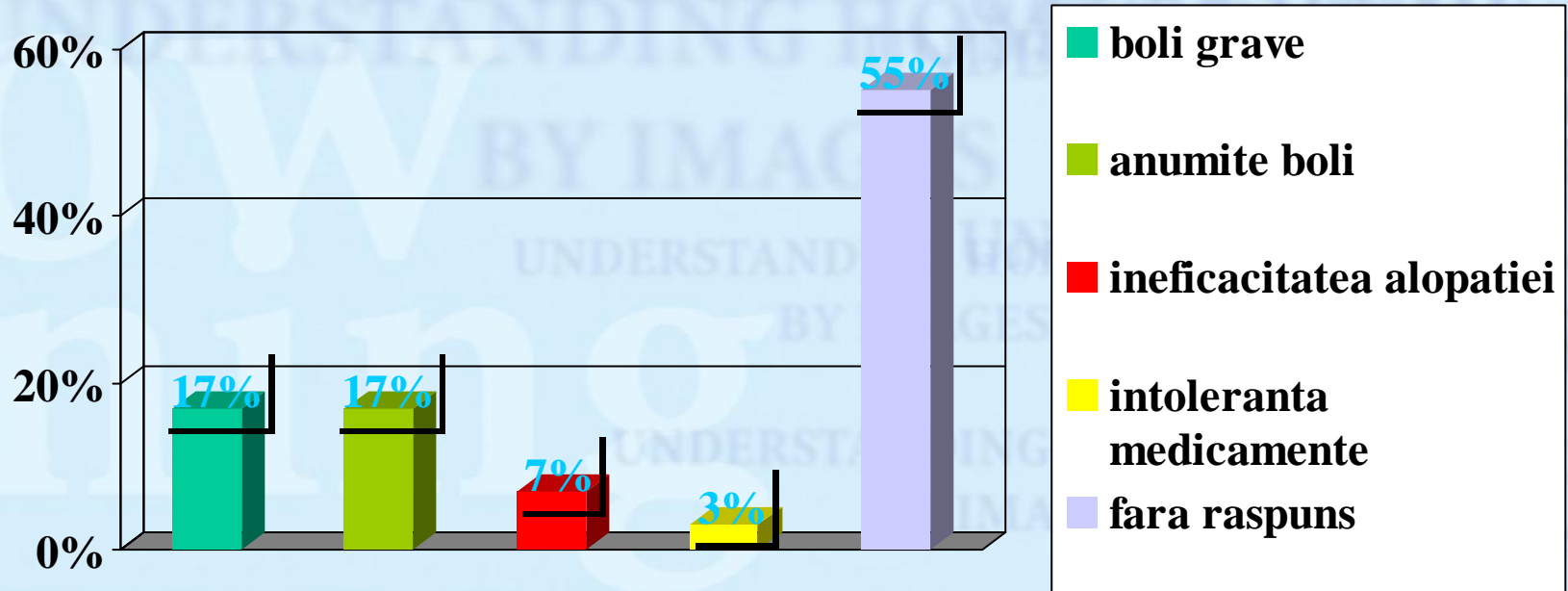

Utilizarea homeopatiei

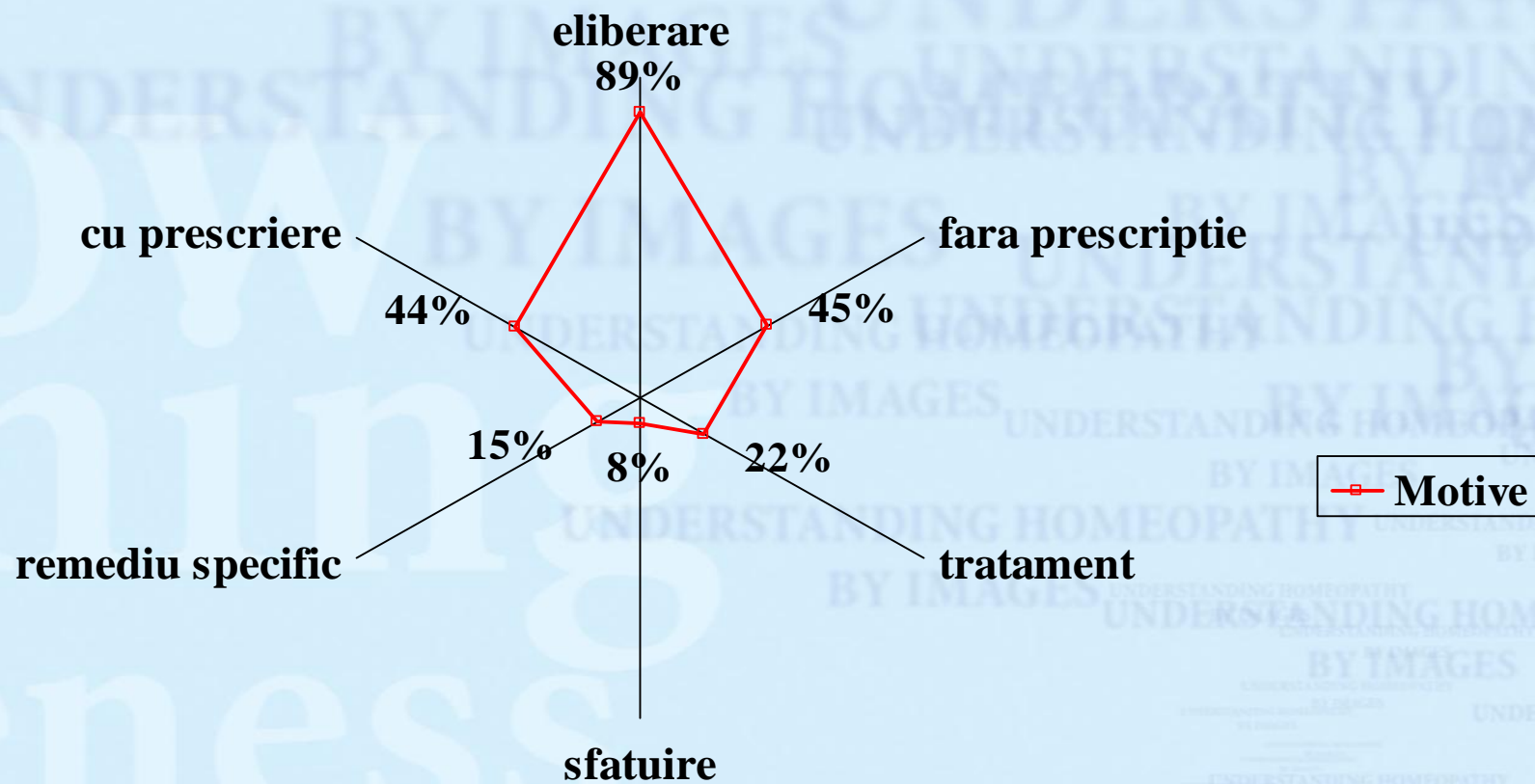
SEPTEMBRIE 1999 - 6000 de persoane

Motive pentru a consulta un medic homeopat SEPTEMBRIE 1999 - 6000 persoane

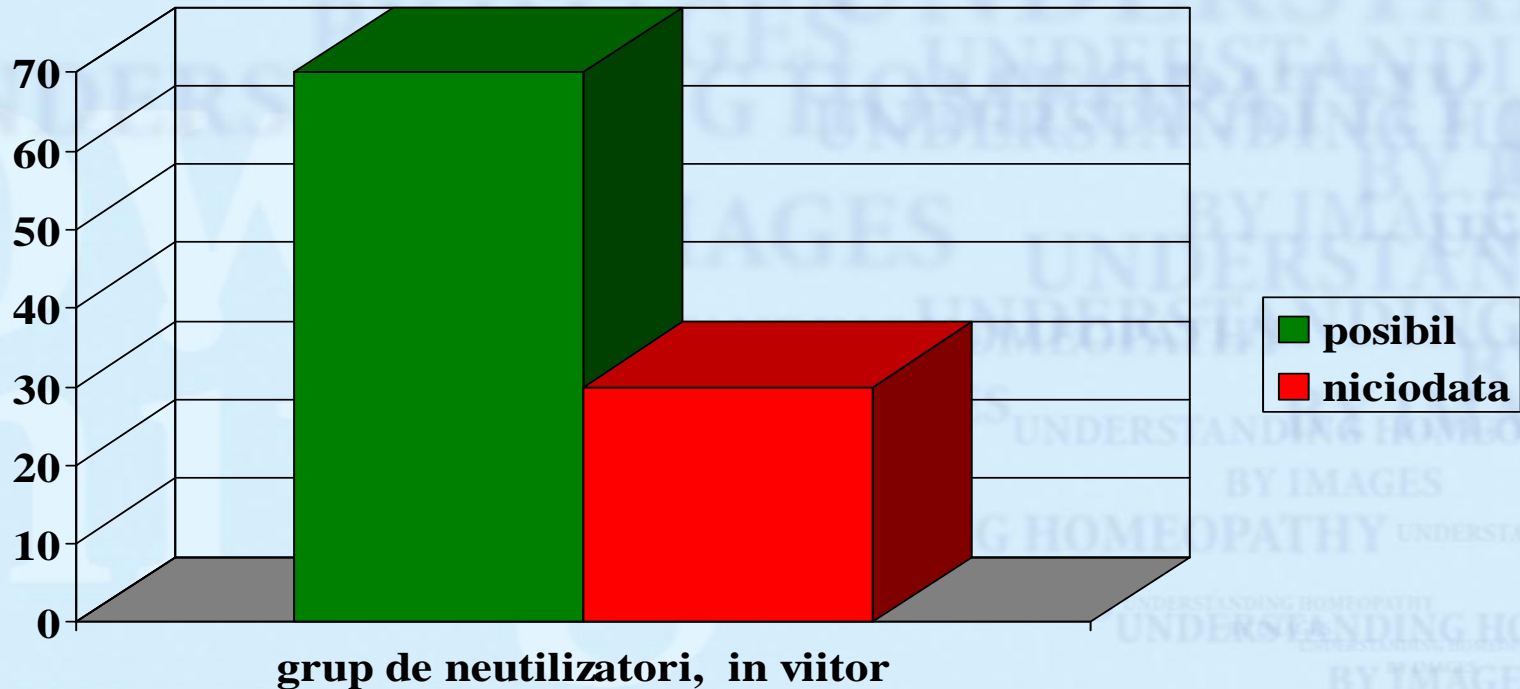

Eliberarea medicamentelor homeopatice

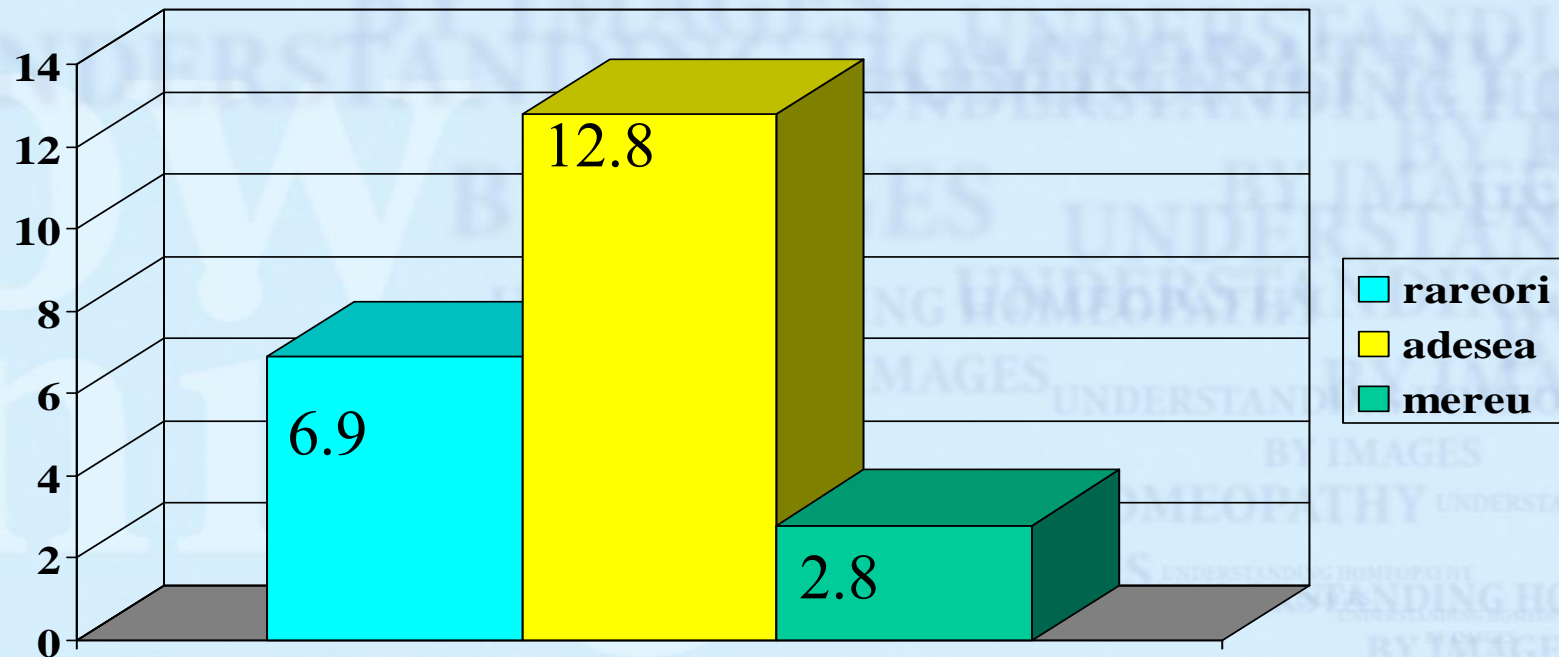
Posibilitatea de a folosi medicina neconventională

%

Medici care prescriu homeopatie 1998

%

Studiu în 2004, în Belgia*

Numar de pacienti : 782 din care 78% cu boli suficient de serioase pentru a afecta viața zilnică

Consultații mai lungi dar costul tratamentelor mai reduse

Reducerea medicamentelor conventionale 51% :
psihopropice (21%), respiratorii(16%) antibiotice (16%).

Costul tratamentului ~ două treimi față de cel anterior

*2. M. Van Wassenhoven and G. Ives- An observational study of patients receiving homeopathic treatment. *Homeopathy*, 2004, vol 94. January 2004, Pages 3-11

Ce spun pacienții?

Cu homeopatie

95% mai bine sau foarte bine

89 % - homeopatia a ameliorat și condiția generală

8,5 % - nici o diferență

2,4% mai rău

Anterior, cu alopatie:

55% mai rău

13% mai bine

32% nici o diferență

concluziile

1. Gradul de satisfacție al pacienților tratați homeopatic este foarte mare
2. Atât pacienții cât și medicii au raportat ameliorări semnificative
3. Costul homeopatiei este mult mai redus

Studiu multicentru în 6 țări europene*

s-a evaluat **calitatea vieții** (**QoL** = quality of life)

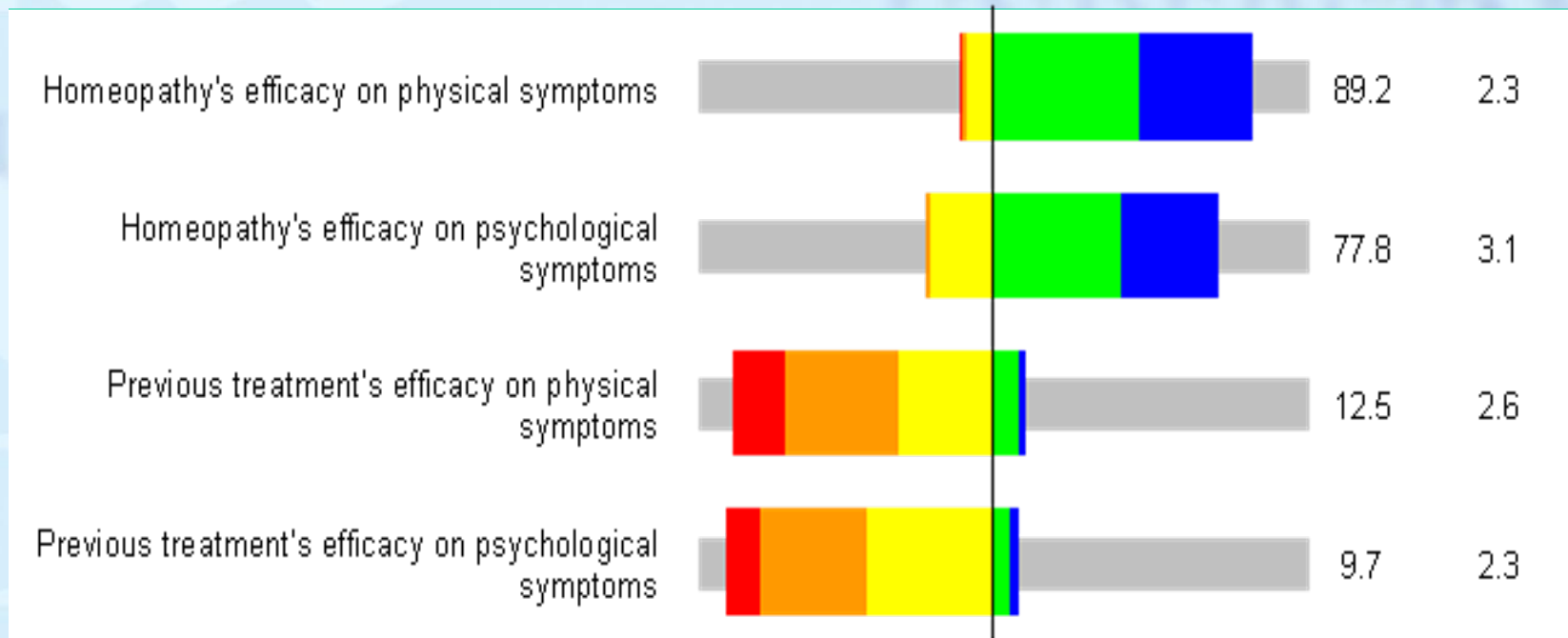
evaluare prin chestionar asupra 1025 de pacienți la
prima consultație,

apoi o reevaluare peste 6 luni

chestionare recunoscute și validate în sociologie (*Duke
health profile*” și “*SF36*”)

* Union Professionnelle Nationale Homéopathique - An Observational Study of Patients receiving Homeopathic Treatment. January 2004, www.homeopathy.be

Studiu observațional asupra pacienților tratați homeopatic

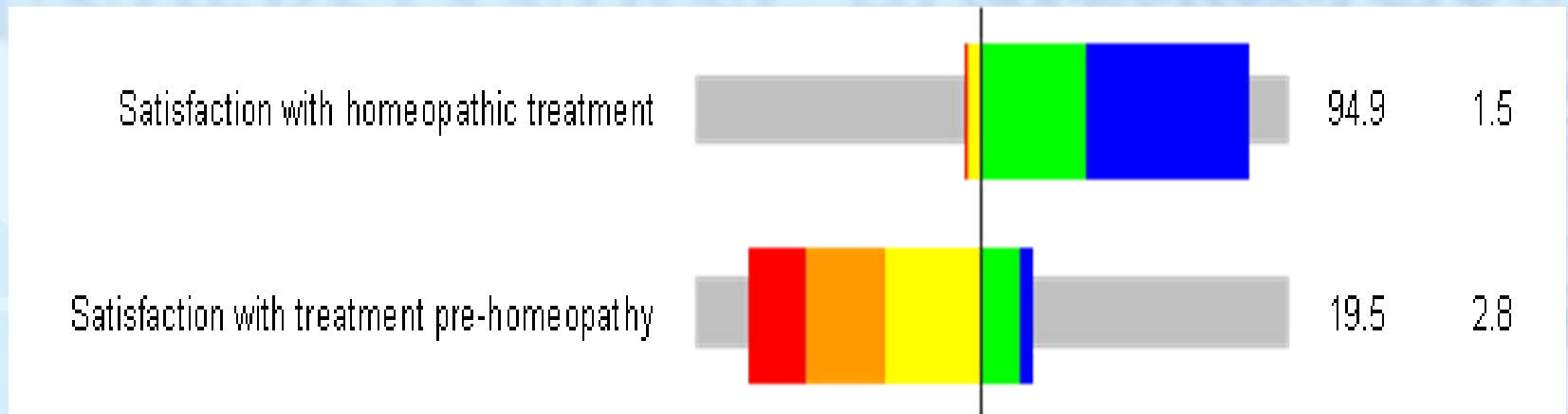
Key: **Much Worse** **Somewhat worse** **No change** **Somewhat better** **Much better**

În grup: foarte slabă opinie despre tratamentele anterioare

Cu cât mai bine la ieșirea din tratament, cu atât gradul de satisfacție declarat a crescut

Studiu observațional asupra pacienților tratați homeopatic

Opinia pacienților legată de SATISFACTIA cu tratamentul

Key: **Much Worse** **Somewhat worse** **No change** **Somewhat better** **Much better**

NU au existat diferențe specifice la utilizarea imagisticii medicale sau a testelor de laborator între medicii generaliști și homeopați

Cum percep pacienții consultul homeopatic?

	M.F	M.H
Posibilitatea de a explica problemele	6.69	9.11
Timpul disponibil	5.8	9.09
Înțelegere umană	6.79	8.98
Cât de completă a fost informarea	6.29	8.21
Competența în general	7.33	8.95

Cine recomandă homeopatia?

sfatul prietenilor sau rudelor (75 %)

reputația homeopatului (21 %)

localizarea cabinetului

recomandarea unui alt medic (9%)

87 % au afirmat ca sigur (60%) sau probabil (27%)

faptul că *vor recomanda homeopatia și altor persoane.*

Sceptici și entuziaști

În general homeopatia este un subiect care permite cu greu neutralitatea, stârnind numeroase controverse

atitudini *pro* sau *contra* care invocă argumente din cele mai variate.

“Scepticii”

1. **Diluțiile homeopatice** nu au nici o explicație științifică.
2. **NU este posibil** ca soluții ultramoleculare să aibă vreun efect (afacerea Benveniste)

Ce spun “scepticii”?

3. Meta-analizele nu au demonstrat **certa eficacitate** vis-a-vis de *placebo*
4. Studiile clinice **au rezultate contradictorii**, “cele mai serioase” infirmă vreo eficacitate
5. Studii asupra unor **provinguri** cu CH 30 nu au demonstrat că se produc simptome specifice

Scepticii

Legea similitudinii nu este demonstrată și nu are vreo susținere biologică

Cele mai multe studii sunt negative

Cele pozitive nu au putut fi reproduse

Cele mai multe studii apar în “reviste fără relevanță științifică”

Vindecările sunt datorate unor “remisiuni spontane”

Alte reproșuri

Homeopatia **nu este științifică** ci se bazează pe o “mentalitate magică”

Cărțile lui Hahnemann sunt văzute ca niște biblii, mișcarea are un caracter sectarist; dogmatic; fără progres conceptual și faptic

Homeopatia este o metodă depășită, bazată pe date de acum 200 de ani , obținute în condiții precare fără să țină pasul cu medicina

Scepticii despre remedii:

- Remediile nu sunt d.p.d.v chimic decât substanța vehicul ....“apă chioară”
- Remediile nu pot fi verificate dacă conțin ceva sau sunt de potența declarată
- Provingurile nu sunt făcute după aceeași metodă sau cu aceleași diluții
- Remedii precum Sepia, Vulturul pleșuv, Lebăda sunt “caraghioase”, “fanteziste”

Patru tipuri de evidențe in favoarea homeopatiei

1. Cazurile clinice rezolvate (“*anecdotal evidences*”)
2. Testul timpului
3. Cercetări asupra soluțiilor ultramoleculare
4. Studii clinice cu rezultate pozitive

Dispute

La obiecția că homeopatia încă nu are o teorie fizică care să o explice A. Jakobs* a răspuns

„acesta nu este un motiv în sine pentru a nega homeopatia ca fiind inutilă, pentru că istoria științei este plină de descoperiri care au mers împotriva curentului de gândire al zilei, așa cum a fost aceea că pământul nu este plat”

A.Jakobs – Homeopaths have something to explain; Rapid responses, 23 oct 1999, www.bmj.com

Dispute

„un munte de evidențe ar arăta că remediile nu sunt eficace” (D.Ramey)

afirmația este dificil de susținut având în vedere că cele mai cunoscute, mai bune și sistematice două studii independente au adus concluzii larg pozitive”.

(A. Vickers – cercetător independent, autor al mai multor articole despre homeopatie)

Christos Hadjicostas :

*„Răspunsul la întrebarea dacă homeopatia este placebo este foarte simplu: dacă ar fi așa, cum au putut fi vindecați **copii și sugari, pacienți în comă sau animalele?** Pentru medici, întrebarea cum acționează remediile este de importanță secundară și este treaba biochimiștilor să ne spună cum o fac. Cel mai important lucru pentru noi este faptul că ele sunt active.”*

Solipsismul denigratorilor

Argumentul obișnuit este:

pentru că „*remediile nu pot acționa*”,
de aceea „*ele nu acționează*”

Faptele și teoria

“ Atunci când faptele observate nu corespund unei teorii celebre, faptele trebuie acceptate și teoria refuzată.”

“O teorie trebuie modificată pentru a se adapta naturii și nu natura trebuie să se adapteze teoriei”.

Claude Bernard

(Introduction à la Médecine Expérimentale).

PROBLEMA DILUȚIILOR ULTRAMOLECULARE

La D 23 sau CH 12 se atinge numărul lui Avogadro;

Teoretic, nu mai există moleculă de substanță solvată

Diluțiile peste aceste valori sunt diluții sub – sau ultramoleculare

Sfârșitul “afacerii Benveniste”

Benveniste & all, *Nature*, 1988:

Human basophil degranulation triggered by very dilute antiserum against IgE. *Nature*. 333: 816-818. 1988

Studiul nu a putut fi reprodus

Scandal în lumea științifică

Acuzații de șarlatanie și rea conduită în cercetare

Confirmare*

Reluarea studiului în 4 laboratoare independente dar în loc de ser antiIgE s-a folosit ca test inhibiția degranulării bazofilelor prin diluții înalte de Histamină (772 de probe)

Rezultate pozitive statistic semnificative ($p < 0.0001$)

* Belon P, Cumps J, Mannajoni PF, Ste-Laudy J, Roberfroid M, Wiegant FAC. Inhibition of human basophil degranulation by successive histamine dilutions: results of a European multi-centre trial. *Inflamm res.* 48 supplement 1: S17-18. 1999.

Studii *in vitro*

Doutremepuich și colab, din 1985 până azi : Studii asupra efectelor diluțiilor aspirinei asupra coagulării:

“Aspirina 5 CH frânează eliberarea parietală de prostaciline a căror acțiune fiziologică este aceea de a inhiba funcția plachetară”

Doutremepuich și colab*:

studiile s-au făcut cu diluții crescătoare până la 30 CH
dacă dozele mari, ponderale, (100mg/kg) de aspirină au un efect net antitrombotic diminuând agregarea plachetară, dozele ultrajoase induc o creștere a agregării plachetare
sunt trombogene și au deci *efectul invers* dozelor ponderale

*Lalanne & all, In vitro platelets-endothelial cells interactiona in presence of acetylsalicylic acid at various dosage, *Thrombosis research*, 1992; 65: 33-43.

*Doutremepuich C. & all – Effects on ultra low dose of aspirine on embolisation în a model of laser induced Thrombus Formation ; *Seminars in thrombosis and hemostasis*, 1996, vol 22, suppl.21.

Studiile Prof. A. Cristea*

Modelul utilizat este fiabil și ieftin “Contrația acetylcolin-indusă pe ileumul de șobolan”

S-a utilizat Belladonna în diluții foarte înalte

Rezultate pozitive

Modelul a FOST PRELUAT** și de alte cercetări

* Cristea A, Nicula S, Darie V. Pharmacodynamic effects of very high dilutions of belladonna on the isolated rat duodenum. In: Bastide M(ed), Signals and Images. Kluwer Academic Publishers 1997:161-170.

**Schmidt F, Süß WG, Nieber K. In-vitro Testung von homöopathischen Verdünnungen. *Biol.Med./Heft 1/February* 2004;32-37).

Studii *in vivo*

Bonavida & all*: Studii asupra eliberării citokinelor:
Phytolacca și Histaminum în diluții homeopatice

„acestea pot influența expresia unor receptori membranari ai monocitelor. Este clar că acești receptori sunt mediatorii unor reacții imunologice și că ei sunt importanți în regularizarea răspunsului imunitar”

Bonavida B – Effets immunomodulateurs de deux preparation homeopathiques,
Recherche en Homeopathie 1999: 79-84, ed Boiron.

Studii *in vivo*

Cazin J.C și colab* : Studiu asupra eliminării de arsenic la șobolani după injectarea de Arsenicum album CH 7 intraperitoneal

Eliminarea cu 40% mai mare față de lotul martor
Diferență semnificativă în concentrația de arsen
după 7 zile

*Cazin J.C, Cazin M, Gaborit J L, Chaoui A, Boiron J, Belon P, Cherruault Y, Papapanayotou C – A study of the Effect of Decimal and Centesimal Dilution of Arsenic on the Retention and Mobilization of Arseni in the rat – *Human Toxicology*, 1987; 6: 315-320

Modele ce au demonstrat activitatea soluțiilor înalte

1. Cercetări asupra eliberării de molecule endogene

Dimitris Zienkiewicz, (Univ.Edinburgh)

alterarea activării și funcției celulelor dentritice după tratamentul homeopatic cu bacterium.

Există modificări sistematice în profilul citokinelor IL-10, IL-11 și IL-12 care nu pot fi explicate de teoria moleculară

Modele ce au demonstrat activitatea soluțiilor înalte

2. **Modele farmacologice** : studii asupra efectului
aspirinei în diluții înalte (Doutremepuich și colab)

3. **Modele toxicologice*** – au fost aplicate pe animale,
celule, plante

(Arsenic, Phosphorus, Mercury, Cadmium, Cisplatina, Glutamate, Cuprum sulphate,
etc).

* Dr Lucietta Betti. DISTA-Department of Agroenvironmental Science and Technology, University
of Bologna.).

Concluzia ECH, noiembrie 2004 asupra studiilor fundamentale

“Experimentele au fost bine conduse, în condiții controlate, cu un număr suficient de plante animale sau celule și cu o tratare statistică corespunzătoare

Faptele sunt indisputabile, semnificative statistic și reproductibile

chiar dacă ele nu pot fi explicate folosind paradigma moleculară”

Ce este evident până acum

fenomenele sunt de natură informatică,
apa este suportul preferențial pentru
transmiterea informației,
sunt fenomene submoleculare,
sunt fenomene holistice (fiecare picătură de remediu
conținând potențial informația întregului remediu)

HOMEOPATIA ÎN CĂUTAREA UNEI TEORII EXPLICATIVE

Memoria apei

Teoria clatraților

Teoriile complexității

Teoria holografică

Teoria clatraților

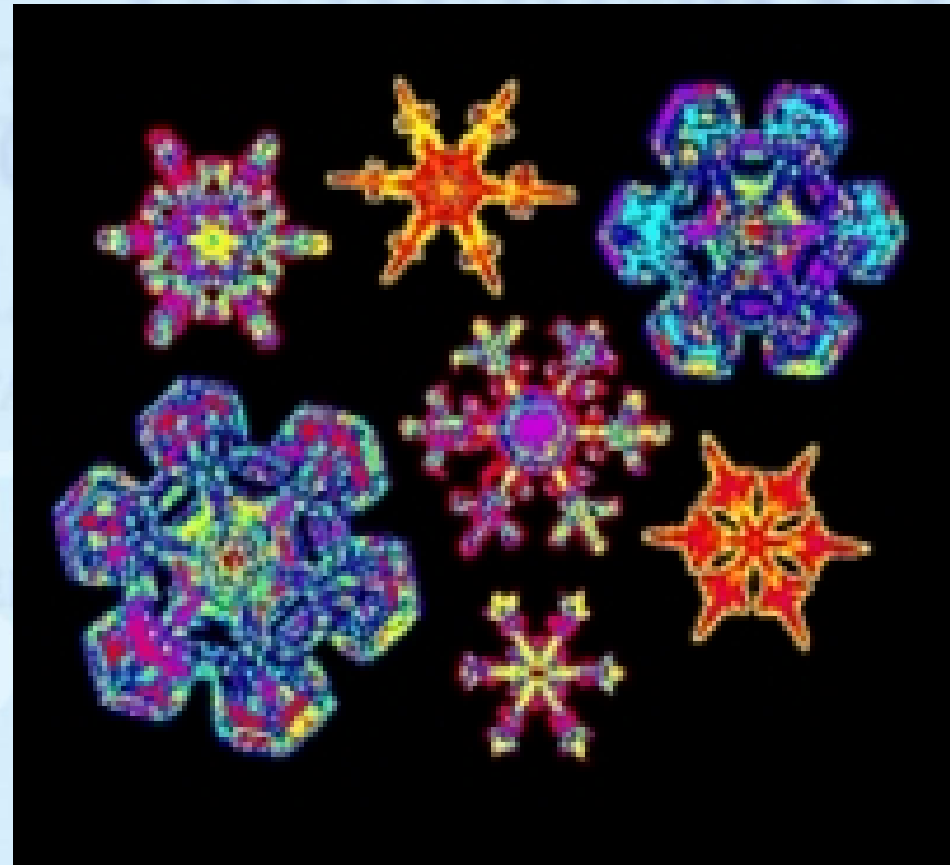
Un clatrat este o structură de molecule de apă care se formează în jurul unei molecule solvate și care este ținută împreună ca o entitate stabilă prin *legături de hidrogen*.

atunci când molecula solvită centrală este dislocată - așa cum se întâmplă la agitarea viguroasă a soluțiilor prin sucusiuni succesive - ea este eliberată și formează șablonul pentru un nouă moleculă de clatrat

Teoria clatraților

Formarea laticelor
complexe (clatrați) de
către moleculele de
apă

Moleculele solvite dau
aspecte diferite ale
laticelor

Anagnostatos & all * :

Curba de depolarizare pentru Chamomilla 30 C a fost găsită ca intermediară între cea a tincturii mamă de Chamomilla (în care multe molecule de apă sunt legate de moleculele de Chamomilla) *și a apei* ceea ce sugerează că preparatul homeopatic mai multe molecule de apă cu mișcare limitată, deci clatrați mai mulți decât apa dar mai puțin decât tinctura mamă

Scanarea diferențială calorimetrică (DSC)

Diluțiile homeopatice au arătat 4 grafice diferite efect ce nu s-a observat la apă sau la tinctură

*Anagnostatos GS. Pissis P. Viras K. Soutzidou M. Theory and experiments on high dilutions. In: Ernst E and Hahn EG (eds). Homoeopathy: a critical appraisal. Oxford: Butterworth Heinemann (1998)

Studiile de termoluminescență - L.R.REY *

prepararea diluțiilor homeopatice prin diluție și dinamizări succesive provoacă modificări permanente importante în lichidul de început, chiar dacă „ concentrația teoretică” în substanțe dizolvate a devenit nemăsurabilă.

..Nu mai este posibil să se pretindă că structura diluțiilor înalte homeopatice este identică cu a solventului utilizat. Prepararea ulterioară a medicamentelor homeopatice pornind de la aceste diluții se așează astfel pe o bază sigură.”

Rey L.R : Etudes des hautes dilutins par thermoluminescence, *Recherche en homeopathie*, CEDH International, mars 2004

Teoria holografică*

Un suport holografic deține informația care permite reconstituirea tridimensională a obiectului

Orice fragment din suport poate reproduce întreaga imagine

Fenomenele pot fi conectate și prin “conexiuni non-locative”

*Michael Talbot – Universul Holografic, Cartea Daath, 2004, București

Teoria sistemelor dinamice și a complexității*

„unele modele și date experimentale din teoria complexității pot susține afirmațiile paradoxale ale principiului similia și a efectelor diluție/dinamizare”

Principalele trei proprietăți ale sistemelor complexe:

non-linearitatea, auto-organizarea și dinamicitatea *nu doar că se adaugă înțelegerii fundamentelor homeopatiei dar și pun în lumină noi direcții pentru experimente și căutări teoretice”*

*Bellavite P. - Complexity science and homeopathy: a synthetic overview, *Homeopathy* vol 92, 4 , 2003, 203-212

Tipuri de cercetare în homeopatie

1. Cercetarea fundamentală
2. Studii clinice controlate (*trials*)
3. Rapoarte de cazuri
4. Cercetări teoretice (intra și extra homeopatică)
5. Efectuarea unor noi provinguri

Problema finanțării studiilor homeopatice – Cine?

1. **institute academice** ce funcționează în cadrul universităților
2. **institute private** care colectează fonduri fie de la firme fie de la institute caritabile nonprofit
3. **institute de stat** care folosesc fonduri publice, alocate de stat.
4. **institute de cercetare** de pe lângă companiile de medicamente

Tipuri de studii clinice în homeopatie

1. Studii clinice **pe voluntari sănătoși** (așa numitele *provinguri* sau *cercetări patogenetice*)
2. Studii clinice care **compară eficacitatea** unor remedii față de placebo sau medicamente alopate
3. Studii clinice care iau consideră **personalizarea terapeutică**.
4. **Meta-analize** care evaluează efectul homeopatiei grupând rezultatele studiilor individuale.
5. **Studii pe animale**

Meta-analize 1

Analize ale unui număr mare de studii în legătură cu un domeniu.

1991 de Kleijnen*:107 studii clinice controlate

“deși sunt multe excepții, cele mai multe dintre aceste studii sunt de o foarte slabă calitate, numărul studiilor care au dat rezultate pozitive a fost semnificativ mai mare față de cele negative” (81 față de 24).

*Kleijnen J, Knipschild P, TerRiet G. Clinical trials of homeopathy. *BMJ*. 1991;302:316-323.

Meta-analize 2

Linde & all*, 1997, Lancet, 186 de studii

“rezultatele meta-analizei noastre NU (s.n.) sunt compatibile cu ipoteza că efectele clinice ale homeopatiei sunt datorate în întregime efectului placebo”

“cu toate acestea nu am găsit suficiente evidențe în aceste studii că homeopatia ar fi eficace în o condiție clinică anume; de aceea este necesară o cercetarea riguroasă și sistematică în homeopatie în continuare”

*Linde K, Clausius N, Ramirez G, et al. Are the clinical effects of homeopathy placebo effects? A meta-analysis of placebo-controlled trials. *Lancet*. 1997;350:834-843.

Meta-analize 3

Homoeopathic Medicine Research Group(HMRC):

Din 184 de studii numai 17 au îndeplinit criteriile de calitate (<10%);
2617 pacienți

*“există evidențe că tratamentele homeopatice sunt mai
eficace decât placebo;*

*cu toate acestea puterea acestei evidențe este mică din
cauza slabei calități metodologice ale acestor studii.*

*Este necesară efectuarea în continuare a unor studii de
înaltă calitate pentru a confirma aceste rezultate”.*

Meta-analize

Meta-analizele au arătat

1. Probleme de **metodologie defectuoasă** a studiilor clinice homeopatice (slabă calitate conform standardelor). Slabă reproductibilitate.
2. **Probleme de principiu** asupra metodologiei în studiile homeopatice – eficacitatea studiilor homeopatice este minimalizată dacă nu se consideră **principiul individualizării**

Studii clinice pe boli

Sunt numeroase dar de slabă calitate

Orientarea alopatiei: studii pe loturi, controlate, cu distribuție la întâmplare și dublu orb

Orientarea homeopatiei: mai mult cazuri izolate, orientate de remediu. Puține studii de grup, necontrolate.

Studii clinice pozitive

David Reilly & all: Eficacitatea extractului de polen homeopatic față de placebo în rinita alergică :

eficacitate semnificativă statistic în ceea ce privește fluxul aerian nazal între cele două grupuri testate ($p=0,0001$)

Studiul a fost repetat de 4 ori

Reilly D & all- Randomised controlled trial of homeopathy versus placebo in perennial allergic rhinitis with overview of four trial series, BMJ vol 321 19-26 august 2000

Studii clinice pozitive

Fisher P : Studii asupra fibromialgiei primare (1986,1989 și 1991)

Lotul a fost particularizat pe 5 criterii – simptome de includere în studiu

La lotul selectat s-a administrat Rhus tox 6 CH

Administrarea a fost făcută de reumatologi alopați, în dublu orb

Evaluarea a fost făcută luând 4 criterii din care 3 generale (intensitatea durerii, calitatea somnului, starea generală și numărul de puncte sensibile după tratament)

Studii pozitive

Studiul a fost replicat în 2004 de Bell & all*:

„ utilizând un spectru larg de remedii și doze LM flexibile, seriale, studiul a demonstrat că homeopatia individualizată este în mod semnificativ mai eficace decât placebo pentru a micșora punctele dureroase și pentru îmbunătățirea calității vieții și sănătatea generală a persoanelor cu fibromialgie”.

I. R. Bell, D. A. Lewis, A. J. Brooks, G. E. Schwartz, S. E. Lewis, B. T. Walsh.C. M. Baldwin - Improved clinical status in fibromyalgia patients treated with individualized homeopathic remedies versus placebo, *Rheumatology* 2004; 43: 577-582

Studii clinice replicate

Foarte puține.

Studiile asupra poliartritei reumatoide – rezultate contradictorii după metodologie

Studiile asupra Oscillococcinum*

Ferley J.P.; Zimirou D.; D'Adhemar D.; Balducci F. A controlled evaluation of a homoeopathic preparation in the treatment of influenza-like syndromes. Centre Alpin de Recherche Epidemiologique et de Prevention Sanitaire, Grenoble University Hospital, Grenoble France
British Journal of Clinical Pharmacology 1989, 27/3 (329-335)

Papp R, Schuback G, Beck E, Burkhard G, Bengel J, Lehr S, et al. A homeopathic nosode for influenza-like syndromes. *Forschende Komplementarmedizin* 1999;6(1):31-32 și

Papp R, Schuback G, Beck E, Burkhard G, Bengel J, Lehr S, et al. Oscillococcinum in patients with influenza like syndromes:a placebo controlled double-blind evaluation – *BHJ*, 1998; 87; 69-76

Studii negative

Vickers A & all : Studiu asupra efectului Arnica 30

CH în durerile musculare după efort; *Clinical Journal of Pain* 1998;14:227-31

Lewith & all : Studiu asupra tratării astmului bronșic
cu diluții ultramoleculare de alergen *BMJ* 2002 324: 520

Fisher & all; Studiu asupra poliartritei reumatoide

Diferența de metodologie duce la rezultate diferite

Studiu negativ P. Fisher și D. L. Scott - Studiu controlat, dublu orb, asupra poliartritei reumatoide (*Rheumatology* 2001; 40: 1052-1055)

Studii pozitive R.G. Gibson & all : Studiu asupra poliartritei reumatoide versus aspirină (studiu individualizat) (*BMJ* 1980; 69; 121-133)

Concluzii asupra cercetării clinice în homeopatie

1. Multe dintre cercetările clinice actuale asupra homeopatiei **nu corespund standardelor** general acceptate de testare a activității unor substanțe.

De aceea este necesar să se facă **eforturi de îmbunătățire a calității** acestor studii pentru ca ele să fie acceptate de comunitatea științifică.

De asemenea este necesar să se facă **replicări multicentru** ale acestor studii.

Concluzii asupra cercetării clinice în homeopatie

2. Metodologia (design-ul) studiilor homeopatice nu poate fi identică cu cea a studiilor alopatiche.

Concluzii asupra cercetării clinice în homeopatie

3. Pentru a efectua studii corecte asupra eficacității homeopatiei este absolut necesar ca metodele homeopatice de prescriere să fie corect îndeplinite

respectând **principiul individualizării,**

atât pentru constituirea unor loturi semnificative cât și pentru administrarea remediei potrivite fiecărui caz.

Problema provingurilor

Un bun proving trebuie să dea **simptome clare, specifice, pregnante și de încredere.**

Cercetare sistematică și specifică pentru homeopatie.

Problema provingurilor

Etape problematice

- 1. Alegerea substanței**
- 2. Ce anume se potențează**
- 3. Diluția folosită pentru proving**
- 4. Ritmul de administrare al substanței**
- 5. Durata provingului**
- 6. Metodologia**

Proving negativ

Brien, Sarah, Lewith, George and Bryant, Trevor

Ultramolecular homeopathy has no observable clinical effects. A randomized, double-blind, placebo-controlled proving trial of Belladonna 30C.

British Journal of Clinical Pharmacology, 56 (2), 562-568.

Proving negativ 2004

Durata 4 săptămâni

207 persoane

Distribuție la întâmplare în loturi

Rezultate:

1. Din grupul Belladonna **14** subiecți (13,9%) au prezentat simptome
2. Din grupul placebo **15** subiecți (14,8%) au prezentat simptome

Proving negativ 2004

Concluzia studiului:

„homeopatia ultramoleculară nu are efecte clinice observabile”

Alte provinguri independente asupra Belladonei CH30

Wallach & all* în Germania, au efectuat mai multe studii pilot asupra efectului Belladonna C30 asupra indivizilor sănătoși, între 1993- 2003. Concluziile lor sunt mai nuanțate

„Evaluările pe cazuri singulare au arătat o diferență între cele două faze experimentale pentru 21 de subiecți.

Evaluările de grup nu au arătat diferențe nete”.

Wallach, H. Does a highly diluted homeopathic drug act as a placebo in healthy volunteers? Experimental study of Belladonna 30C in a double blind crossover design - a pilot study. *J Psychosomatic Res* 1993; 37(8): 851-860).

Obiecții la concluziile studiului

1. Concluzia, ce se bazează **pe un singur studiu** face o **generalizare** asupra **întregii homeopatii ultramoleculare**;
2. Concluzia nu se referă doar la **proving** în cauză ci se extinde abuziv asupra **tuturor provingurilor** ;
3. **Concluzia nu se limitează însă doar la proving** ci și asupra **efectelor terapeutice**, la pacienți bolnavi (fapt ce nu a fost testat în studiu!) pentru că, în concluzie se afirmă „ homeopatia ultramoleculară”.

Obiecții metodologice

Au fost alcătuit un tabel de 12 simptome din care

- 5 reale de Belladona
- 5 false
- 2 de control

Simptome reale de Belladonna

- 1 Buzele îmi sunt inflamate
- 2 Am experimentat durere tracționante, intense în membrele inferioare care au fost ameliorate de mers
- 3 Am avut o tuse neobișnuit de seacă după orele 11 p.m.
- 4 Am avut senzație de slăbiciune și de ceva care se ridică în cap
- 5 Pupilele mi-au fost neobișnuit de dilatate în special la căldură

Simptome false de Belladonna

- 1 Mi-a plăcut să ascult muzica favorită astăzi
- 2 Mi-am simțit urechile ca înghețate , indiferent de vreme
- 3 Am avut o neașteptată frică de mulțime
- 4 Am avut o durere înțepătoare în vârful degetelor când am apucat ceva
- 5 Totul are gust amar cu excepția apei

Obiecții la metodologie

1. Simptomele „adevărate de Belladona” sunt numai **simptome fizice** dar provingul a fost făcut cu o diluție înaltă, ceea ce, conform experienței homeopatiei produce în general puține simptome fizice.
2. Simptomele considerate ca „adevărate de Belladona” **au fost restrânse** doar la cinci, deși în timpul unui proving pot apărea simptome foarte diferite
3. Nu au fost luate în seamă **toate simptomele apărute** în timpul provingului.

Exemplu de sursă de eroare

Unul dintre probatori care în timpul provingului a experimentat o durere severă în hipocondrul drept care nu a putut fi precizată diagnostic și s-a remis spontan; ar fi putut fi luată ca simptom provocat de Belladonna, dar probatorul a fost exclus din grup pentru că el prezenta și 2 simptome false, studiul nepermițând decât un simptom fals (ceea ce este discutabil).